

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare
Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-01-19

Giltig till: 2027-10-02

Bäcken - protesbäcken preoperativ med kula, konventionell radiologi (SÄS)

Syfte

Radiologisk metod för undersökning av skelettet med ovanstående frågeställningar.

Förändringar sedan föregående version

Inga aktuella förändringar.

Metodmall

Us kod/Us namn

Sos-kod 643 000/ Protesbäcken

Sos-kod 639 000/ Höftled

Indikation

Preoperativ röntgenundersökning med 25mm kalibreringskula.

Kombineras med axialbild på höftleden på separat undersökningskort.

Förberedelser

- ID-kontroll.
- Längd och vikt.
- Kläder och eventuell metall som kan skymma avlägsnas.
- EKG-elektroder ska tas bort.

- Graviditet ska tillfrågas på kvinnor 15–50 år.
- Gonadskydd ska användas på pojkar och män under 50 år, där strålfältet ligger <5 cm från gonaderna.
OBS: Gonadskydd används inte om det skymmer eller stör diagnostiken.
- Inget raster på barn under 20 kg.
- Medföljande i rummet ska bära strålskydd.

Kontrastmedel

Ej aktuellt.

Bildtagning/Projektioner

Frontal (Protesbäcken)

Position: Patienten ligger på rygg.

Båda benen inåtroterade.

Centrering: I höjd med symfysen/trochanter major.

Vinkel: 0

FFA: 110 cm

Kriterier: Symfysen och sakrum mitt i medellinjen.

Kulan avbildad i sin helhet tillsammans med ”den friska” höften.

Trochanter minor ska helst inte synas på ”den friska” sidan.

Sidomarkering.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Axial (Höftled)

- Position:** Patienten ligger på rygg.
Lyft det friska benet till rät vinkel
och placera på en pall.
- Centrering:** I ljumsken. Ut genom trochanter major.
- Vinkel:** Vinkelrätt mot detektorn.
- FFA:** Olika beroende på modalitet.
- Kriterier:** Hela collum ska avbildas.
Sidomarkering.

Exponeringsparametrar: Under bearbetning.

Strålskydd

- Graviditet är inte en kontraindikation till att göra en konventionell röntgenundersökning under förutsättning att fostret inte är i primärstrålfältet.
- Var noga med inblandning. Gör inte strålfältet för litet så att det påverkar diagnostiken. Spara stråldos genom att inte göra strålfältet för stort.
- Ta särskild hänsyn vid barnundersökningar för att minimera stråldosen. Barn är mer känsliga för joniserande strålning. Anpassade barnprotokoll ska användas.

Dokumentation

Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Övrigt

Ansvarig röntgensjuksköterska granskar och kvalitetssäkrar bilderna.

Informera om när och från vem patienten får svar samt skicka patienten eller be patienten vänta på svar.

Referenser

-

Dokumentinformation

Innehållsansvariga

Carolin Karlsson, röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Stefan Carslöv, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Patrick Pettersson, sjukhusfysiker, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Innehållsgranskare

Stefan Carslöv, specialistläkare, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Konventionell, metabok, bäcken, protesbäcken, preoperativ

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Carolin Karlsson, (carka60), Sektionsledare

Granskad av: Stefan Carslöv, (steca9), Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1641598044-199

Version: 3.0

Giltig från: 2026-01-19

Giltig till: 2027-10-02